

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 14. november 2023
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Kenneth Schmidt
Rasmussen
Sagsnr.: 2023-08828
Dok.: 3047971

Besvarelse af spørgsmål nr. 11 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65)

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 11 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. november 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 11 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund) (L 65):

”Vil ministeren idet der ikke gennemgås retspraksis fra den Europæiske Menneskerettighedsdomstol redegøre for, hvordan lovforslaget er i overensstemmelse med den kunstneriske ytringsfrihed, der følger af menneskerettighedskonventionen med henvisning til relevante domme?”

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets besvarelse af 27. oktober 2023 af spørgsmål nr. 138 (Alm. del) fra Folketingets Kulturudvalg, hvor der redegøres for lovforslagets forenelighed med artikel 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), herunder for så vidt angår kunstneriske ytringer. Som det bl.a. fremgår af besvarelsen, kan fremsættelse af kunstneriske udtryk være udtryk for deltagelse i en debat om emner af offentlig interesse, f.eks. samfundskritiske tilkendegivelser om emner af almen interesse, jf. Jon Fridrik Kjølbro, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention for praktikere, 6. udgave (2023), side 1189, med henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (Domstolens) dom af 2. februar 2020 i sagen Dickinson mod Tyrkiet, præmis 50.

For så vidt angår beskyttelse af kunstneriske udtryk kan Justitsministeriet endvidere henvise til, at Domstolen i sin praksis har fastslået, at ytringsfrihedsbeskyttelsen i EMRK artikel 10 også dækker over kunstneriske udtryk, jf. bl.a. Domstolens dom af 8. juli 1999 i sagen Karantas mod Tyrkiet. Beskyttelsen af den kunstneriske ytringsfrihed omfatter også informationer og ideer, der fornærmer, provokerer eller forstyrrer staten eller en hvilken som helst del af befolkningen, jf. bl.a. Domstolens dom af 2. februar 2021 i Dickinson mod Tyrkiet, præmis 54. Staten vil dog efter omstændighederne også kunne pålægge ansvar for ytringer, som frembringes i kunstnerisk øjemed, og staten har en vid skønsmargin, når indgrebet sker af hensyn til beskyttelse af moral og andres rettigheder, jf. Jon Fridrik Kjølbro, a.st., side 1190.

I sagen Dickinson mod Tyrkiet fandt Domstolen, at det udgjorde krænkelse, at en billedkunstner blev idømt betinget straf for injurier mod Tyrkiets

præsident på grund af en kollage, der afbildede præsidenten som hund med raket som hale, det amerikanske flag som snor og omgivet af dollarsedler samt en kritisk tekst, for derved at kritisere landets rolle i forbindelse med krigen i Irak. Domstolen fandt, at der var tale om et emne af offentlig interesse, at det vedrørte landets præsident, at der var tale om politisk kritik med faktisk grundlag, og at sanktionen var strafferetlig. Domstolen lagde i afgørelsen vægt på, at EMRK artikel 10, stk. 2, ikke giver meget plads til begrænsninger af ytringsfriheden inden for politiske ytringsområder eller spørgsmål af offentlig interesse, jf. dommens præmis 50. Domstolen fremhævede endvidere, at stødende ytringer *kan* falde uden for ytringsfrihedsbeskyttelsen, hvis ytringen er unødvendig nedværdigende, f.eks. hvis fornærmelse er det eneste formål, men at anvendelsen af vulgære ytringer ikke i sig selv er afgørende for vurdering af en stødende udtalelse, da det meget vel kan have en strengt stilistisk hensigt, jf. præmis 54.

Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2 i lovforslagets bemærkninger, hvoraf det fremgår, at den foreslåede ordning kan gennemføres inden for rammerne af Danmarks forpligtelser efter EMRK. Som det herudover fremgår af bl.a. lovforslagets side 6, vil bestemmelsen skulle anvendes inden for rammerne af ytringsfrihedsbeskyttelsen efter EMRK artikel 10, og bestemmelsen vil således ikke finde anvendelse, hvis det vil være i strid med EMRK artikel 10. Dette gælder i relation til alle handlinger omfattet af den foreslåede bestemmelse, herunder også handlinger foretaget i kunstneriske sammenhæng.